

REDACȚIA
Arad, Bulevardul Pasterii - Nr. 22

ABONAMENTUL

pentru Anul - Ungaria: 20 cor.
pentru Anul - România: 15 cor.
pentru Anul - Serbia: 15 cor.
pentru Anul - Bulgaria: 15 cor.
pentru Anul - Italia: 15 cor.
pentru Anul - Franța: 15 cor.
pentru Anul - Germania: 15 cor.
pentru Anul - Austria: 15 cor.
pentru Anul - Elveția: 15 cor.
pentru Anul - Spania: 15 cor.
pentru Anul - Portugalia: 15 cor.
pentru Anul - Grecia: 15 cor.
pentru Anul - Turcia: 15 cor.
pentru Anul - Japonia: 15 cor.
pentru Anul - S.U.A.: 15 cor.

Prețurile pentru afișaj și publicitate se vor stabili în funcție de spațiu și timp.

Tipografia nr. 22 Pasterii.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Bulevardul Pasterii - Nr. 22

REDAȚIA
Arad, Bulevardul Pasterii - Nr. 22

ABONAMENTUL

pentru Anul - Ungaria: 20 cor.
pentru Anul - România: 15 cor.
pentru Anul - Serbia: 15 cor.
pentru Anul - Bulgaria: 15 cor.
pentru Anul - Italia: 15 cor.
pentru Anul - Franța: 15 cor.
pentru Anul - Germania: 15 cor.
pentru Anul - Austria: 15 cor.
pentru Anul - Elveția: 15 cor.
pentru Anul - Spania: 15 cor.
pentru Anul - Portugalia: 15 cor.
pentru Anul - Grecia: 15 cor.
pentru Anul - Turcia: 15 cor.
pentru Anul - Japonia: 15 cor.
pentru Anul - S.U.A.: 15 cor.

Prețurile pentru afișaj și publicitate se vor stabili în funcție de spațiu și timp.

Tipografia nr. 22 Pasterii.

Anul IX.

NUMĂR de DUMINECĂ

Nr. 50

La treptele Tronului.

Pentru a pune în cunoștință Co-roana cu cele săvârșite de administrația comitatului nostru și celorlalte comitate locuite de Români, întreg clubul deputaților români au trimis er. M. Sale o telegramă. El aduce la prealaltă cunoștință, că pe temelul unor știri de groază, imprăștiaste cu anume tendență, autoritățile administrative trimit ostași în satele românești, deși printre pacinicii Români nici când nu s'a ivit această trebuință, decumva nu li-se socotește ca păcat alipirea către Majestatea Sa și către patrie.

Clubul deputaților arătând cum, între altele, s'au trimis ostași la Hăl-megia și Brad, unde domnește cea mai desevarșită înștișe și pace, roagă pe M. Sa a se îndura să oprească acest abuz administrativ, propriu a înfățișa ostașii ca având rol de provocare și a face să se clatine vechea dragoste pentru oștire.

S'a trimis de către clubul deputaților și lui Fejérváry un protest energic.

Teextul telegramelor se va publica în numărul viitor.

Puterea unui popor.

Pentru cercul Chișineului cu 1000 alegători unguri și 1400 români se băteau pe moarte și viață Ungurii guvernamentali și kossuthiști, ca și când nici n'ar fi existat picior de român în cerc. Românii erau priviți de simplă umplutură la una ori alta partidă maghiară și n'aveau alt rost decât a bea otrava cortesilor și a vota.

Se băteau adecă pe pielea noastră, încât credeai, că tot se sfășie unul pe altul.

Dar, uite, cum văzură, că domnul Russu Șirianu ajunge în balotagiu cu guvernamentalul Csukay, îndată ca la poruncă prefăcură pumnul în mână prietinescă și deteră mâna la olaltă, ca astfel cu puteri unite să tran-tească pe candidatul român.

A încetat a mai fi deosebire între kossuthist și liberal, toți și-au zis: acum e vorba de a trânti pe români și deveniră una, kossuthiști ca și un om votară pe guvernamentalul Csukay, căci el este os din oasele și sânge din sângele lor.

Cine le-a dat aceasta poruncă? cine a făcut pe sălbaticul kossuthist să voteze pe urgisitul pecioviu de guvernamental?

Inima ungurească a poporului maghiar.

În cercul Chișineului am avut însă bărbați cari au pus pe picior și poporul nostru și un trap fiind, am învins.

Și în Hunedoara ce s'a întâmplat mai de unăzi? Din 1300 voturi, 480 erau maghiare, iar celelalte române și totuși Hollaky Artur a eșit învingător. Acel Hollaky care o declarase în programul său că nu vrea votul pentru toți, a învins cu cele 480 voturi ungurești, contra bobocului neamului românesc domnul Dr. V. Bontescu cu cele 820 voturi românești și... a petrat în luptă nu numai pentru drepturile neamului românesc, ci și pentru votul obștesc. adecă și pentru drepturile muncitorului maghiar.

Și pentru-ce au învins? Pentru-că între maghiari cari altfel sunt de diferite partide, cea mai mare parte lucrători de băișaguri cari toți sunt socialiști și aderenții votului pentru toți, au încetat toate frecările, au pus apot în cui socialiștii lupta votului pentru toți și până la unul votară pentru Hollaky cel potrivit, votului pentru toți și în contra lui Bontescu cel-ce lupta și pentru drepturile lor necunoscute de Hollaky, căci iubirea sângelui și limbii lor toate le covârșește, chiar și acele convingeri politice, pentru cari când sunt ei între ei se omoară unul pe altul, dar cari îndată-ce e vorba de ungar și român, înceată și devin una ca și niște frați.

Va să zică la maghiari nu numai inteligența cea luminată și îmbuibată în scaunul domniilor și a stăpânilor este una ca un zid față de ori-ce nu este maghiar, ci și poporul de rând, meșteșugarul și plugarul până la cel din urmă servitor este una în politică și mai bucuros și-ar tăia limba decât să scoată din gura lui nume străin de el la votare și mai bucuros și-ar tăia picioarele decât să calce afară din tabăra maghiară.

Această înțelegere a dat elementului maghiar puterea în mână și l-a făcut temut înaintea protivnicilor săi îndoelnici. Cinste și omenie poporului care așa se știe disciplina.

Nici acești săteni n'au umblat pe la școli înalte ca de acolo din care să se inspire de idealurile ideii de stat maghiar; nici scrierile lui Kossuth din emigrație nu le-au celit, căci și el ca și al nostru popor abia știe să scrie și citească. De unde dar e la maghiari acest puternic simț național, care covârșește în firea maghiară totul, și care în limba politică se numește *conștiința națională înaintea tuturor libertăților naționale*?

Din ideea cea mare a maghiarismului pentru care s'a luptat Kossuth și toți patrioții maghiari de a preface în maghiar tot ce este în țară. Ideea aceasta mare maghiară a străbătut până în cea din urmă colibă maghiară, prin preoții, învățătorii, deputații, advocații, direcătorii, proprietarii, negustorii și tot cărturarul lor, cari toți ca și tot atâtea canale a șovinismului maghiar au propovăduit între popor cu cuvântul și cu fapta ideea națională maghiară până aceea sa incubat în inima celui din urmă țaran maghiar și a devenit cre-deul lui politic pentru care 'și dă și pânea de toate zilele și viața.

Așa s'a format conștiința națională la poporul maghiar: prin muncă neobosită și luptă «cu vremea și fără de vreme», nici pe un moment dormitând; că nici ei n'au picat din ceriu așa tot laolaltă să fie.

Ei, și noi?

Înainte de 1848 am fost iobagi legați de glie și de pământ ne frecam, căci cu cât mai mult era pământul cu atâta mai mare era robota și mai des dereșul. Conștiința națională era atunci bătută pe dereș.

A venit însă Duhul vremilor care a eliberat toate popoarele din Europa de sub iobăgie și acest duh a ajuns și la noi în Ungaria de ne-a eliberat și pe noi de sub iobăgia veche, dar numai ca să ajungem sub o nouă iobăgie: sub iobăgia șovinismului, căci Kossuth a prefăcut din duhul libertății europenești o libertate proprie maghiară, ca adecă numai a lor să fie toate drepturile și bună-tățile țării, iar a noastră sapa și lopata.

Vina o purtăm în parte și noi, căci atunci când Ardealului nu i-s'a dat aceleași drepturi ca și Ungariei, adica dela Ardealul cel sărac locuit de Români s'au cerut mai mare contribuție pentru a avea dreptul de a alege deputați în dieta țării decât dela Ungaria cea

„Janus” institut de asigurare mutuală pe viață în Viena
— s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili —
este cel mai vechi institut mutual de asigurare pe viață
pentru Austro-Ungaria.

Informațiuni în- Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabrik Lerchengasse Nr. 17. (Telefon 429.)
astoritoare dă:

Se bazează pe legie mutualității, în puterea cărora accl- Premii estine.
dental capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duel și sinucidere după 5 ani. — Asigurare gratuită pentru caz de război. — Fără timbru de poliță și taxă de stat. — Plătirea la moment.

Starea de asigurare	111.000.000 cor.
Sumele de asigurare plătite până acum	56.000.000 "
Averea institutului	31.000.000 "

bogată; noi am pus bâha, adică ne-am făcut pasiviști, ce înșamnă, că am dat drumul altora ca să aleagă în cercurile noastre deputați cari să ne facă legi după plac și noi unii am strigat în pustiu iar poporul a fost silit de corteși la vot pentru străini.

Și nime nu ne-a mai băgat în seamă decât numai ca și pe niște slugi. Căci cine dă ceva pe omul care n'are conștiința de sine și bărbăția de a se lupta pentru drepturile sale. Așa s'a pierdut cu pasivitatea din viața poporului român aproape 40 ani, în care restimp maghiarii se întăriră de au ajuns unde sunt, adică nu numai să se tragă în degete cu împăratul, ci să-l și amenințe greu; iar pe noi să nici nu ne mai socotească de fiu patriei ci ca de niște dihanii.

S'a sfârșit însă vremea cu visurile lui și iată-ne acum în lupta vieții naționale; colo în dietă cu deputați cari cer drepturi pentru noi și ici jos între popor aprinzând lumina conștiinței naționale, depărtând ceața de pe ochii bietului țaran român, ca să vadă și înțeleagă, că și el este om și este cetățeanul acestei patrii, și el cătănește, și el plătește dări; în urmăre și lui i-se cuvin drepturi și dumnezeiești și omenești, să-și adoreze pe Dumnezeu în limba lui, să cinstească numele părinților lui, să fie împărțășit de foloasele ce se țin de statul cetățenilor săi în schimb pentru jertfele aduse pentru el și să aibă dreptul elementar de a alege pe deputatul său în dieta țării.

Nimenea n'a propovăduit dintre noi ură contra Ungurilor, nime n'a conspirat contra patriei, nime n'a conspirat contra domnitorului, nime n'a denegat supunerea legilor, nime nu s'a împotrivit rândurilor legale nici oamenilor stăpânirii, când aceia în numele legii au lucrat; cu un cuvânt nimic nu s'a întâmplat, ce ar fi vătămat pe alții, de cât că am cutezat și noi să ținem adunări politice, în care să spunem poporului starea lucrurilor din țară, aceea ce legea îngăduie, ba chiar îi dă scut fie căruia cetățean, ca să se poată aduna și sfătui, precum se adună și frații maghiari și socialiști și toți câți vor să o facă aceasta și am cutezat să candidăm la Hunedoara, unde noi suntem cu paremi-se 80 comune românești față de 4 comune ungurești și iată, că ne pomenim cu vuetul cel mare în gazetele ungurești, că Românii se răscoală și să pregătesc să scalde în sânge pe Unguri, ca și pe vremea lui Horea, Cloșca și Iancu, de te înfioră de câte cetești.

Toți o știu, că e o infamă minciună vestea cu răscoala românilor; dar o vestesc din adins, ca să stringă pe alii și mai tare la olaltă, ca să clocotească și mai tare ura contra românilor și mai pe sus de toate ca să trimită sub cuvânt, că-i primejdii Ardealul de Români, jandarmerie și miliție pentru a înfrica pe popor și a-l reținea dela adunări populare și dela alegeri... Se tem că se vor deschide ochii poporului, asta-i doare.

Adicate-le, la deșteptarea conștiinței naționale a poporului nostru răspund cu baionetele, cu terorismul.

V'ați întârziat, domnilor, cu terorismul în veacul al XX-lea. Nu vedeți, că tocmai acum se ține prohodul terorismului în Rusia pentru a nu mai învia în vecii vecilor pe pământ, nici la miază-zi, nici la miază-noapte, nici la apus, nici la răsărit; căci Răsăritul Răsăriturilor, idea demnității a străbătut și în coliba țaranului român.

Baioneta e dată soldatului să o ridice

contra potrivnicilor legii, bunăoară a domnilor din casa țării cari se bat acolo și contra celorla din sala comitatului dela Budapesta, Macău, Cluj și altele; iar nu în contra acelora cari merg să-și împlinescă drepturile ce i-le dă legea, cum merg bieții noștri țărani la adunări pacnice și la vot.

Azi nu de răzvrătirea românilor le este frică, ci de închegarea lor, aceasta voți să o împedeați chiar — cu baioneta. Dar vă înșelați amar, căci poporul nostru nu va prinde de baionetă ci se va prinde mână în mână să fie și el una precum maghiarii sunt una, ca un singur vot dintre ei să nu mai lipsească la alegeri precum nu lipsesc la maghiari; nici la alegerile comunale nici la cele comitatense, nici la cele ale țării, precum se și cuvine celorla de o lege și de un sânge

Și de ce să nu ne fie slobod și nouă să fim una precum și voi sunteți una? Că noi nu de aceia ne adunăm la olaltă să ne batem cu voi, ci să vă rugăm să fie pace între noi, ce-i al vostru să fie și al nostru ce-i al nostru să fie al vostru și toți împreună, fiecare după felul lui să slujască țara aceasta, care este mamă bună tuturor și a noastră și a voastră, căci noi nu suntem luați de pe drumuri ci suntem din naștere fiu adevărați ai acestei mame bune.

Ori nu vreți pace?

Și de nu vreți voi pace vrem noi, că așa proști tot nu suntem noi să ne mâniem atunci când voi vreți. Pentru noi e vorba acum să ne adunăm toți într'un staul și să fim una, întocmai precum voi una sunteți. Atâta!

Pentru că puterea e la popor și viața lui zace în conștiința unității sale naționale. Și noi vrem să trăim ca și români pe acest pământ strămoșesc, și Amin!

Adevărul este, după-cum îl mărturisește o știre publicată în «Alkotmány», (dela 13 Dec.) că în Ardeal, atât Românii cât și Ungurii sunt agiiați.

Nu însă unii asupra altora, ci și unii și alții sunt amăriți de soartea ce trebuie s-o supoarte, de neorânduiala din țară și de lipsa de grijă pentru înaintarea lor.

Uneltiri mișelești!

De o săptămână de zile foile ungurești sperie Ungurimea cu revoluția Românilor. La început am rîs de prostiile ce au îngrămădit pe biata hârtie răbdătoare. Acum însă trebuie să ne ridicăm cu tărie glasul împotriva acestor uneltiri, cari n'au altă țintă decât a face năcaz Românilor. Foile ungurești strigă anume că Românii sunt gata să verse sânge numai ca sub cuvânt că se apără Ungurimea, asupra satelor românești să fie trimiși jandarmii și ostașii...

Românii cari merg de bunăvoie la oaste și plătesc de bună voie darea sunt adecă strigați ca revoluționari și tăciunari, iar oamenii de rânduială sunt domni cari se împotrivesc cu puterea ca fișpanii numiți de M. Sa să-și ocupe scaunele!

Așa batjocură de mult nu s'a mai pomenit.

A fost deci cu cale ceea-ce au săvârșit deputații români. **Ei au făcut adecă arătare nu numai la cărmuitorii din Budapesta, ci și la M. Sa despre cele-ce se făptuesc prin comitate împotriva bieților săteni români.**

Se scornesc adecă tot felul de minciuni ca în urmă să se trimită asupra Românilor putere înarmată.

Iar că ce născocesc domni de pe foile ungurești pe socoteala Românilor, se poate judeca din împrejurarea că «Arad și Vidéke» de pildă scrie că «Ardealul stă în fața băii de sânge», că «Românii s'au răsculat», că «sate întregi sunt în flacări» și astfel «Ungurimea fuge». Toate acestea pe valea Crișului-alb, la Brad, Baia-de-Criș și alte sate de pe valea pacinică.

Se înțelege că toate acestea sunt minciuni. Vinovat ce credeți, cine este? Cel care le scrie? Ași, de unde? Vinovată este cărmuirea din Budapesta, care nu s'a îngrijit de bună vreme ca lângă fiecare Român să pună un jandarm ori un ostaș... Vinovat esre chiar și vicișpanul Aradului! Închipuiți-vă adică păcat: întrebat de un sgarie-hârtie dela «Aradi Közlöny» ce știe despre «revoluția valahă», vicișpanul a răspuns că — *nimic!*

Auzi D-Ta, el, vicișpanul să nu știe nimic, când foile ungurești sunt pline cu tot felul de lucruri petrecute — zic ele — în satele românești, aievea s'au petrecut însă numai în creierii scrințiți ai acestor nebuni.

Mai scrințiți sunt cei dela «Magyarország». În numărul lor dela 13 Dec. scriu că «revoluția a început. În părțile Cămpenilor și Abrudului Moși s'au coborât dela munte înarmați. În drum au aprins satele ungurești!»

Care sate? Se știe anume că printre Moși nici nu sunt sate ungurești.

Nici foile dela Cluj nu se lasă mai pe jos. Ele scriu:

«Valahii din jurul Abrudului și Cămpenilor s'au năpustit asupra Ungurilor. Unde nu s'au năpustit încă, se vor năpusti cât de curând, pentru că pretutindeni se înarmează zdravăni.

Jandarmii din Roșia au cerut telegrafic să fie întăriți, pentru că Valachii, cari se adună în biserică așa se zice, că vor să arunce în aer casarma jandarmilor și apoi să înceapă bala de sânge».

După cum vedem, cei dela foile ungurești știu nu numai cele, ce s'ar fi întâmplat (în mintea lor slabă!) ci și cele ce se vor întâmpla.

Minciunile sunt așa de proaste, în cât însuși comanda jandarmeriească din Budapesta a ținut să spună numitei redacții, că n'a primit nici un fel de înștiințare despre tulburări naționaliste române.

De asemenea s'a simțit îndemnat să spună, că toate aceste știri sunt minciuni, dl Hollaky Arthur, fostul vicișpan al Hunedoarei, care într'o scrisoare trimisă lui «Magyarország» arată că *nimic nu-i adevărat din câte s'au scris despre tulburările românești de prin părțile Hunedoarei.*

Scrie, între altele:

«Nu-i de ce să speriem lumea ear cei cari împrăștie aceste știri de groază nu fac nici un bine pentru pacea națională atât de dorită».

Suntem însă siguri că și d'aci încolo foile ungurești vor urma să scrie câte ne-rozît toate. Ele n'au respect nici de biserică, ci scriu minciuna că Românii se adună și pun la cale în biserică — băi de sânge!

Oare nu este lege pentru pedepsirea atâtor minciunoși netrebniți?

Dela Hălmagiu.

— Prin telefon. —

Hălmagiu, 13 Decembrie seara. Astăzi seară sosesc aici două companii de ostași. Asta ca urmare a mișelilor și scorțurilor ce vre-un ticălos de aici a scris în foile ungurești despre revoluția Românilor. De fapt Români de aici sunt cei mai pașnici și se miră când aud că se scrie despre revoluții. Până acum am ris de minciunile proaste. Acum însă, când vedem urmările lor și mai proaste, trebuie să ne ridicăm glasul împotriva mișelilor. Rugăm pe deputații noștri să ne apere.

*

Invățătorul **Vidu**, despre care tot foile ungurești scriseseră că a ațâțat împotriva țării și a Ungurilor, și contra căruia se pornise proces, a fost mântuit de judecătoria de aici, *dovedindu-se de minciuni tot ce s'a scris împotriva lui.*

„Revoluția valahă“.

După-ce o săptămână de zile au tot scris câte verzii și uscate toate, înspăimântând pe Unguri că-i omoară Români, foile ungurești vin acum și recunosc că *tot ce s'a scris a fost minciună.*

Astfel despre lucrurile dela Brad și Baia-de-Criș scrie azi singur **Barabás Béla**, deputatul care a fost pe acolo în afacerea cercetării mandatului d-lui V. Damian. Scrie în «Függetlenség» că *Românii de pe Valea-Orișului sunt în pace și s'cei mai blânzi și de treabă oameni.*

«Az Ujság», publică două telegrame dela **Abrud**, în care cei doi preoți unguri d'acolo spun și ei că *s'neadevărare știrile despre revoluția Românilor din acele părți, unde domnește cea mai desevarșită pace.*

Mâne vom publica o convorbire ce redactorul nostru a avut cu dl deputat **Barabás** privitor la știrile (neadevărare) de tot felul ce s'au lățit printre Unguri.

In foile ungurești de azi (aradane) deputații **Dr. St. C. Pop**, **Russu Șirianu** și **Dr. I. Suci** publică o bărbătească protestare în contra netrebnicilor cari au scris tot felul de minciuni despre Români. Tot așa: au trimis protestarea și la foile ungurești din Budapesta.

Insemnăm cu deosebită plăcere, că **P. S. Sa** Episcopul **I. I. Pap** primind pe redactorul ziarului «Aradi Közlöny» și întrebat fiind de acesta asupra purtării Românilor, a da un răspuns nu se poate mai frumos. A spus că *nicăiri nu-i nici o tulburare printre Români, că Români sunt oameni de pace și cinstitori ai legilor. Fac lucru de osândit cei cari scornesc câte toate despre acest bun popor.*

Foile din Budapesta publică și ele protestarea deputaților români împotriva nemernicilor cari scriind câte neadevăruri toate despre Români, au căutat să ațâțe pe Unguri contra noastră și au făcut ca domni din fruntea comitatelor **Arad** și **Hunedoara** să trimită jandarmi și ostași asupra Românilor. Deputații cer ca ministrul să ia măsurile pentru pedepsirea acestor nemernici.

Lunca redeșteptării.

Valea Almașului, cât ești tu de frumoasă! Țara lui Doda, câtă veselie am simțit, când am pășit pe pământul tău!

Dela Oravița spre Bozovici, trece călătorul prin locurile și ținuturile cele mai încântătoare. Munți cu vârfuri pleșuve, pădurile de brazi cu capete plecate, râuri șerpuitoare cu apă limpede ca sufletul unei conștiinți curate, toate te îmbrățișează la siml lor și te îmbiuă cu tot ce au mai drag.

Acești munți sunt cu atât mai dragi pentru noi români, întru cât, precum noi i-am apărât din vremuri depărtate, tot așa au rămas proprietatea noastră.

Și când am plecat din Oravița la adunarea poporală din Bozovici și am văzut aceste locuri atât de frumoase, inimile noastre simțeau, că în Valea Almașului vom avea o primire, de care încă nu ne-am împărtășit.

Și presimțirea inimii s'a adevărit de dreptă. Deputații noștri **Dr. Teodor Mihali** și **Vasile Damian**, au plecat din Oravița însoțiți de dnl **Vasile Mărginean**, oficiant de bancă, **Ilie Gropșean** cand. de adv. și de redactorii: **D. Birăuțiu**, dela „Poporul Român”, **Petru E. Papp**, dela „Tribuna”.

Între munți, departe de Bozovici, între munți, unde ne simțim mai bine acasă, au eșit înaintea oaspeților, călărăși frumoși îmbrăcați, ficioși chipeși, înalți ca bradul dela munte. Alături de ei era preoțimea noastră și inteligența română din acele părți.

Aici în cuvinte înălțătoare întâmpină pe deputați părintele **Bihoi** din Bozovici. Răspunde dl **Demian**. Urmează o înfățișare din cele mai adăbe înasfășitoare dintre câte am văzut. Din șirul poporalului pășeste înaintea deputaților un moșneag gârbovit de povara anilor grei, cu o barbă lungă ca un patriarh, cu față smerită și în vorbă tăgătoasă, cu lacrimi în ochi își spune bucuria și fericirea inimii sale și a bătrânilor din acele părți, învredniciți fiind să vadă iarăși timpurile lui Doda, timpuri de fericire, și de mare măreție pentru Valea Almașului. Pătruns de o adevărată dragoste răspunde dl **Mihali**.

Când am auzit vorbele moșului **Petru Păstean**, care este tatăl sculptorului din Câmpulung și când am văzut alături de el pe bătrânii: **Nicolae Ruva**, **Traian Crăsovan** și **Petru Păscar**, gândul meu sbura departe... departe la strămoșii noștri, cari cu eucernicie în inimă, și cu dragoste de limbă și lege, de câte-ori cerea lipsa, de prin văi și cătune se adunau ca să pornească la luptă.

A plecat la vale și în dreapta și în stânga pe coastele munților să zăreau cete de români cu căciulele în mână, făcând închinăciune, petreceau pe deputații noștri.

Din un vârf de munte bubuia văzduhul de sunetele pipelor (traseurilor).

Intrarea deputaților în oraș era ca intrarea lui **Isus** în Ierusalim.

În mijlocul orașului a fost ridicată o poartă triumfală. Aici de nou au fost binevențați deputații din partea părintelui **Vasile Popovici**, din **Pătaș**, în o vorbire bine simțită. Urarele de „să trăiască” isvorite din sufletele a lor opt mil de români, nu încetau. După terminarea vorbirii de primire, corul plugarilor din Bozovici, cântă cu multă precizie, cântarea „Bine ați venit”. După acestea răspunde însufleșit dl **Mihali** și plesarăm cu toții în lungi șiruri până la „Casina română”.

După-ce oaspeții au gustat puțin, o comisie de trei invită deputații să ia parte la desbatere celor puse la ordinea zilei. Au plecat deci în mijlocul poporalului, pe tribuna ridicată în piața cea mare.

Aici părintele **Bogoevici** arătând însemnătatea adunării, deschide ședința și roagă pe deputați să lumineze poporul adunat.

La cuvântul dl **Demian** și în cuvinte pe înțelesul ascultătorilor desfășură programul deputaților naționaliști.

Poporul grănițer l'a ascultat, cu palăriile în mână, cum ascultă evangelia.

Cei opt mil de ascultători erau așezați după comune, fiecare comună avându-și tabla sa. Au fost de față români din comunele **Bozovici**, **Bănia**, **Gârboveț**, **Putna**, **Pătaș**, **Prigor**, **Prălozeț**, **Rudăria**, **Mocerii**, **Lăpușnic**, **Perzova**, **Borloveniul nou**, **Borloveniul vechiu**, **Șopotul vechiu**, **Șopotul nou** și **Dalboșeț**, toate în frunte cu preoții lor. De învățători nu putem vorbi nimic. Ei sunt comunalii toți și astfel nu iau parte la mișcările noastre, ba nu le plac nici a merge în biserică.

Dar să mă întorc la ogaș. Vorbirea dlui **Demian** a făcut cea mai bună impresie asupra ascultătorilor.

Vorbitorul al doilea a fost dl **Mihali**, care începe astfel:

„Iubiților frați! Puneți-vă palăriile în cap, destul ați descoperit capetele înaintea străinilor”. Poporul cu lacrimi în ochi se uită la acest apostol al neamului și-l ascultă.

Dl deputat a explicat pe larg adresa trimisă de deputații naționaliști către dietă.

Aprobări și aclamări din partea tuturor. Adevseori era întrerupt de furtunoasele aplause ale ascultătorilor. După dl **Mihali** a vorbit redactorul **Birăuțiu** spunând pe scurt nedreptățile, ce le îndurăm din partea străinilor.

A spus cu atâta însuflețire, încât poporul nu înceta de a se plânge contra a multor fărădelegi.

Ultimul vorbitor a fost **Petru E. Papp**, care îi joară pe ascultători să nu mai țină cu străinii, arată cum ungurii ne zic că suntem agitatori, până când noi nu facem altă decât luminăm poporul. Blăstemele celor ce vor mai ține cu străinii erau rostite de pe buzele tuturor, și când vorbitorul le a spus, că cel ce nu vrea să lupte alături de noi, să iasă din șirul nostru, atunci ascultătorii strigau din toate puterile, că mai bucuroși vor muri cu toții decât să nu asculte de conducătorii lor.

S'au cetit apoi din partea părintelui **Brânzei** hotărârile luate, în urma grănițerii au trimis o telegramă de alipire către **M. Sa**. S'au primit telegrame dela **T. Rotar** și **Oravicieni**.

Incheindu-se adunarea, poporul s-a dus la ale sale în cea mai mare ordine.

S'au dat banchet în sala dela casina română. Erau de față afară de vorbitorii sus amintiți încă peste o sută de inși dintre cari amintim pe preoți **N. Bihoi** cu soția (**Bozovici**) **S. Brânzei** cu soția (**Bozovici**) **V. Popovici** (**Patăș**) **E. Boshescu** (**Prilipeț**) **D. Bogoevici** (**Bănia**) **N. Novacovici** (**Geshonet**) **Ilie Imbroase** (**Dalboșeț**) **P. Tuciu** (**Mocerii**) **E. Chimbir** (**Șopotul vechiu**) apoi dnl **Dr. Iuliu Novac** adv. și **Dr. Vladone** cu soția, **Petru Călcianar** (**Orșova**) **Aurel Simțion** cu soția, **Ilie Ruva** cu soția, **D. Radivoevici**, **S. Străin**, **I. Ieva**, **P. Seva**, **P. Sicăreț**, **M. Baba**, **M. Popovici**, **V. Cihai**, **I. Pârlea**, locotenent în pens. **Stachie Popovici**, forestier, **Mărginean** și **I. Gropșeanu** apoi bătrânul **Păstean** și alți economi.

Șirul toastelor l'a început dl **Brânzei**, ridicând pocul pentru dnii deputați, **Novacovici** pentru ziaristi, **Dr. Vladone** pentru activiști, **Dr. Călcianar** pentru buna înțelegere, dl **Mihali** pentru popor, **V. Popovici** pentru conducători, **Dr. Călcianar** pentru preoți, **Gropșean** pentru dame și **Petru E. Papp** pentru coriști.

E de însemnat că corul plugarilor din **Bozovici** este un cor foarte bun. M-a pus în uitare, când am văzut aci coriști țărani cari știu atât de frumos să cânte. În decursul banchetului au cântat mai multe cântări, cu o nespasă precizie. Toată lauda se cuvine măestrului **Ruva** pentru osteneala făcută cu instruirea. Merită toată lauda și coriștii, cari ascultă de conducătorii lor, să dea Dumnezeu să avem multe coruri ca și corul din **Bozovici** cel ce știu să facă un astfel de cor, aceia sunt oameni cu multă pricepere cari pot face și alte lucruri bune și folositoare.

Toate au decurs în cea mai mare ordine. Și când am văzut rânduială în toate, când am văzut, iubirea și însuflețirea grănițerilor, atunci mi-am zis: acest popor este vrednic de a trăi, și sunt sigur, că vor ști să-și aleagă urmaș vrednic lui **Doda**.

Laudă se cuvine preoțimei, care e conștie de chemarea sa. Laudă și cinste se cuvine d-lor **Dr. Vladone** și **Aurel Simțion**, **Rusu** și preoțimea din loc, cari au avut lupta leului, în aranjarea cât mai bună a celor întâmplare.

Laudă li-se cuvine grănițerilor, cari au făcut o mare cinste căci oaspeții au dus cu sine cele mai dulci suveniruri.

D-zeu să le răsplătească ostenelele, și dorim grănițerilor ca la viitoarele alegeri, să se arate vrednici și măreți, zilei de 12 Dec.

Nădăjduim în Dumnezeu, care ne-a redeșteptat, și care ne va ajuta tuturor ca ostenelele noastre să aducă roade folositoare pentru neamul românesc.

D-zeu să ajute.

DIN ROMÂNIA.

Aniversare. S'au împlinit 28 de ani dela căderea Plevnei, la pregătirea căreia a luat o vitejească parte armata noastră.

In șanturile redutelor, cari strânseseră ca într'un cerc de fier, micul, az' celebrul orașel din Bulgaria, su pierit mil din soldații noștri, luptând pentru neatărnarea patriei și pentru a da libertate unui popor creștin robit de veacuri.

*

Să ne reamintim în fiecare an această dată memorabilă din istoria patriei, de care este legată cucerirea independenței noastre și să o serbăm cu avânt patriotic, aducând prinostul nostru de recunoștință memoriei acelor, cari au pierit cu arma în mână sub cutele mândrului nostru tricolor, luptând pentru țară și Tron, căci după urma sacrificiului vieții lor, suntem azi o țară independentă și respectată, stăpână pe destinele ei.

Ziua de 28 Noembrie trebuie să rămână pe vecie o dată memorabilă și un simbol.

Academia Română pregătește mai multe mari volume, în care în ordine cronologică și cu note explicative va publica toate adresele, discursurile și comunicările de tot felul, adresate M. S. Regelui dela 1866 până azi, precum și răspunsurile Suveranului, cari s'au putut procura.

Această lucrare va fi terminată odată cu aniversarea jubileului de 40 de ani de domnie a Majestății Sale.

*

București, 12 Decembrie. În ședința de azi a camerei N. Xenopol, citește proiectul de răspuns la adresă. Vorbește întâi deputatul Ghițescu contra Th. Florescu vorbește de conflictul greco-român și politica României în Balcani. Înfierează pe metropoliții greci ca instigatori. Are încrederea, că partidul conservator va rezolvi conflictul spre satisfacțiunea întregii țări. Declară că va vota proiectul.

La senat dl. Alexandrescu întreabă dacă guvernul are cunoștință că la prefectura de poliție din Iași se află depuse mai bine de 11.000 de pașapoarte de ale jidovilor ruși și că mai sunt peste 1000 de refugiați jidovi fără pașapoarte. Dl. Lahovary, cere să se amâne răspunsul până va fi prezent ministrul de interne.

Galati, 12 Decembrie. O telegramă sosită aici anunță, că două vapoare s'au ciocnit și s'au eufundat aproape de Sulina, din cauza negurei. Echipagele s'au înecat, numai câțiva marinari au putut să scape ajungând la mal cu inotul.

Afaceri școlare.

Istoria poporului Român, unde se poate vedea înălțarea, gloria și căderea lui, mai mult ca istoria oricărui altul popor, ne demonstrează, că omenimea lăsată fără sprijin moral, nu e capabilă de a se susține timp mai îndelungat pe calea desvoltării intelectuale. Numai o religie rațională poate să desvoalte și conserve în popor viața și puterea morală, căci numai ea le poate scuti de corupțiune și perire.

Simplitatea, cumpătarea, prudența, constituția, virtuțile private ale Românilor. Priceperea pentru acțiuni practice și folositoare, iubirea de patrie și eroismul erau virtuțile civice, publice ale lor pe timpul de înălțare și glorie; desfrâul, corupțiunea, luxul, egoismul sunt motivele decăderii lor.

Așa s'a întâmplat și s'a desvoltat lucrurile și la poporul ei în la cel Evreesc, etc. cu puține excepțiuni.

Dacă putere de înălțare și trepte de glorie și prin urmare stare de fericire, a fost în stare să le aducă acestor popoare păgâne religie lor păgână, cu mult mai mare glorie, fericire și mulțumire, e în stare a aduce peste popoarele de azi credința în Dumnezeu cel adevărat, credința în grandioasa clădire a bisericilor creștine, a cărui cap e Iisus Cristos; dacă vom păzi-o cu sfințenie curată.

„Să iubești pe domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta și cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău“, „ear pe de aproapele tău ca pe tine însuși“. „Întru aceste două porunci toată legea și prorocii atârna“ zice mântuitorul.

Se poate o învățatură mai înaltă, mai sublimă!?

Pentru de a putea ști că de ce însemnătate sunt învățăturile morale creștine, de ce valoare sunt lucrările basă morală, cu adevărat pentru de a putea cunoaște că ceea-ce ne învață religia creștină sunt adevărate, cu alte cuvinte pentru de a putea străvedea mâna lui Dumnezeu în toate, aceasta o poate vedea fie-care om în cercul său de experiență, numai dacă va avea o judecată adâncă, cu ajutorul căreia să poată pricepe motivul adevărat al întâmplărilor externe ce-l vin înainte și numai dacă va fi stăpânit în așa grad de simțul moral, încât să-și poată forma o judecată dreaptă asupra valorii lucrărilor omenirii.

Nu mai și numai cu ajutorul și cu puterea acestui grad de cultură a judecării minții și al caracterului moral se poate ajunge la cunoștință, că lumea aceasta nu este și nu poate fi rezultatul unei întâmplări orbe, credința miopilor, ci este creatura și organizația unei ființe supra-

naturale, pe care o numim Dumnezeu, care nu este tată la toți, și noi fiți lui și prin urmare toți la olaltă frați.

Nu arare-ori se aude punându-se întrebări: dacă învățăturile creștine sunt pline de adevăr, dacă Dumnezeu creatorul lumii ne este tată la toți, de ce unii oameni sunt mai fericiți în lumea aceasta, alții mai puțin fericiți, alții chiar nefericiți?

Fericirea s'au nefericirea în mai multe cazuri, este numai la părere. Mulți nu au motive de a zice că sunt nefericiți, ci numai se simțesc ei nefericiți, pentru-că zic ei, n'au atâta de ce, avere cât le trebuie lor. Asta nu e nefericire ci nemulțumire, care e un păcat.

Anecdota „cămașa fericitului“ ne arată o parte a fericirii. Aci se zice că chiar un împărat a fost așa de bolnav, așa de nefericit încât a fost bucuros aș schimba starea, poziția lui chiar cu un păstor care era însă sănătos.

Prin urmare nu cererea, nu rangul face pe om fericit în gradul prim.

Adevărată nefericire, după a mea părere, se află acolo, unde nu este cap luminat, cap cu judecată adâncă și mai cu samă unde nu este caracter moral.

Averea este un trecător și seducător, pe când mintea cu cunoștință, nu multe ci adânci, și caracterul moral, sunt un ce neperitor și singurul bun a omului.

Dovadă ne sunt casurile din viața practică cari ne arată căți bogătați au devenit săraci și căți săraci și-au făcut averi după mintea și purtarea lor.

Omul sau națiunea care constă din oameni luminați fie și cu o minte naturală precum e poporul român știe caracterul moral să împlinească, nu se poate să nu fie fericit. Și dacă are azi ee i-se cuvine după legile firei, dreptul are etc. i-va da Dumnezeu la timpul când află de bine și în măsura aceia, în care în acel individ sau aceia națiune e stăpânită de mintea luminată și de caracterul moral. Și vicerersă i-le va lua Dzeu, dacă nu e vrednică de ele,

Căci știe că, Dumnezeu când a creat lumea, pe om la distins de celelalte fapuri ale sale, prin aceia că a dat minte și voință liberă, cu ajutorul cărora să își creeze viitorul deci nu ne-a dat nimic gata și nici să nu așteptăm cu mâinile încrucișate.

Se știe însă și aceia că Dzeu când a creat lumea și pe om, a dat și legi și încă neschimbatore și vecinice, după care legi să se conducă lumea cu tot ce să află în ea și înaintea cărora nu este părtinare.

Știut acest curs al lumii, aceste legi fi-

LUI GOGA.

„Mărită fie dimineața“
Ce ne-a adus un mândru soare,
Și-a hărăzit vieții mele
Prilej de sfântă sărbătoare.
Din lanțul patimilor grele
Se smulge sufletu-mi o clipă
Și-ascultă prorocia vremii,
Ce maiestooasă se înfiripă.
Ard ochii 'nlăcrimați sub vraja
Cântării sfinte-a pătimirii;
E înainte mergătoriul,
E vestitorul mântuirii.
Cântarea lui nu-i glas de liră,
Ci glas de trimbiță de-aramă,
In sufletele 'negurate
Nădejdea la via- o chiamă,
El varsă-o lacrimă de milă
La stânsul unei tămâie,
Și plânge dus pe căpătâiul
Învățătoarei mucenice;
Cutrămură-să largu-i suflet
De slava vremilor, trecută,
Și poala sfântă prin durere
A celor umili o sărută,
El a 'nțelea a noastre plângerii
Și lacrimile noastre-ainare,
Și pe-a lui strune 'nfiore
S'au prefăcut mărgăritare,
Pe cari în dărnicia-i largă
Ni-le împarte cară-și nouă,
Ca pe-o mană în pustie,
Și-o cuminecătură nouă.
In inima lui e izvorul
Curat de cântece mărețe,

Tot sufletul să se 'nfiore
Și toată mintea să le învețe,
Și tot genunchiul să se plece,
Spunând tăriiilor albastre
— Puternică psalmodiare —
„Cântarea pătimirii noastre“.

S.

O zi mare în Oravița.

De: Gheorghe Jianu.

Reputația de pe vremuri a Oraviții era mereu zguduită. Din caprițiile vremii s'a slobozit peste Oravițeni o ceață grea, o ceață cleioasă. Neizbutirea festivităților dela adunarea Astei a lăsat în urma ei o sarbedă dezamăgire. Sunt vr'o patru ani d'atunci. Ne-am recules. Doznădejdea din sinul pesimiștilor a fost resfirată. Reinvierea s'a inaugurat. Vestim biruința de Duminecă.

Era o zi frumoasă, ca zăgrăvită. Stăpânul de sus ne-a oerotit și el. Când s'a crepat de ziuă, clopotele bisericilor din tutreagă valea Cărașului, sunau grav, neobiceinuit. Preoții poporului se zorian cu slujbele bisericesti, ca să ajungă a-și îndeplini și pe cele românești.

Către ceasul nouă s'a început năvala. Orașul avea aspect de sărbătoare. Români premeniți, străini — înflorați. „Vin Valachii, vin Valahii...“ Acest freamăt de șoapte a născocit nevoa de trupe de geandarmi...

Pela zece ore s'a înălbit câmpia, ce împrejmuește gara. Era o priveliște, ce-ți ridică părul. Potop de popor. Ordinul arangeatorilor, ș'al subarangeatorilor, era împlinit exact. Popor minunat! Voinicii s'închisă pe marginile căii. Moșnegi proptiți în cârji, femeile, copii, erau postăți pe dâlme. Femeile zimbiau. Copiii s'ascundeau.

Moșnegii lăcrimau... Ear la bariere, trupe de călărești închideau aripile deamăndonă laturile.

Din depărtări s'aude dobe și fanfara țărânilor din Vărădia. Sosesc și satetele cele mai îndepărtate. Coruri și fanfare țintuesc însuflețirea și măreția zilii. Ear față în față cu păreții de geandarmi, se ridică steagul național. Un steag viu, pe care nu ni-l putea confişca nimeni: Moș Murgu din satul Iladia, cel mai toalt om din Banat, cu o bandă la mâna stângă și cu o sabie de alun în mâna dreaptă. Cu seriozitatea de plumb, ce i-so reogindă în fața sa de Român, se postenză șase pași înaintea miilor de Români, spre a simboliza înălțimea neamului românesc. Geandarmii îl privesc cu eoadă ochiului.

Bato unsprezece Șueratul trenului se îngroapă în resunetul multimii fără margini. Se dau jos din tren deputații noștri.

Dr. Ioan Nedelcu, unul dintre al noștri asupra căruia se îndreaptă tot mai mult nădejdele acestui ținut, îi salută de bună sosire. Și vorbele i-se scufundă, ca într'o mare, în salve de urale ce inundau văile, câmpiile. Președintele Dr. Teodor Mihali, înălțat de bucuria întâlnirii cu acest popor, pe care îl găsește atât de entusiasm, îi dă bună ziua. Îl anunță redeșteptarea generală a Românilor de pretutindenți. Unde de aclamațiuni zgândărau văzduhul, înghițând și sunetul fanfarei, ce răspundea cu „Deșteaptă-te Române“. Deputații: Mihali, Damian și Russu Șirianu, ca niște eroi antici, trec printre miile de Români, aprinși de însuflețire, cum nu s'a mai văzut. După defilare se smulg în trăsuri. Înaintea lor se înșiruo falnicul banderiu național. Întăiu călăreții, apoi deputații; după ei poporul cu fanfara în frunte. Ș'apoi mai la urmă, un car cu

— **Decreșterea populației în Ungaria.** După datele statistice mai recente, care se referă, la luna Octombrie se dovedește, că populația în Ungaria a scăzut mult; se fac mai puține căsătorii iar numărul emigranților crește mereu.

Anume după datele oficioase statistice în luna octombrie 1905 s'au născut 54.168 copii vii în regatul maghiar, iar numărul celor morți se urcă la 40.847, așa că sporul natural a fost 13.294. În comparație cu luna Octombrie din anul trecut, statistica s'a încheiat cu un rezultat foarte nefavorabil. Numărul nașterilor a fost cu 10.460 mai mic ca în anul trecut, iar casurile mortale cu 4.348 mai multe ca în Octombrie din anul trecut. Privind datele celor 10 luni trecute, rezultatul anului prezent e și mai nefavorabil în raport cu cel trecut. Numărul nașterilor e peste 23.000 mai mic, iar casurile mortale s'au sporit cu 67.000; în aceste 10 luni, așa că sporul natural e mai mic cu peste 90.000 ca în anul trecut în același restimp. Căsătorii s'au legat 12.505 perechi. Comparându-le cu luna Octombrie din anul trecut, în anul prezent s'au făcut mai puține căsătorii cu 3.800. Privind cele 10 luni trecute numărul căsătoriilor încheiate e cu 7.500 mai mic ca în cele 10 luni corespunzătoare din anul trecut.

Pașapoartele în Ungaria propriu zisă în luna Octombrie s'au liberat 13.993; 9001 pentru scop de emigrare, iar 4.992 pentru alte scopuri.

— **Răscoală în armata rusă Mandșuriană.** «Daily Telegraph» află din Tokio că în armata mandșuriană rusă a izbucnit răscoala, și că răsculații au prădat orașul Charbin în Unire cu Hunguzii, arzând gara și magazinele de proviziuni. Mulți oameni au fost masacrați. O luptă vie s'a încins între răsculați și între trupe.

— **Nenorociri în Bobda.** Ni-se scrie că junele Ștefan Muntean, umblând cu un revolver, din joc a puscat pe o fată, cu numele Ana Raca. Tot acolo, Ștefan Raca, descărcând o pușcă umplută mai de demult, aceasta i-a sfărmat mâna stângă.

— **Înmormântarea regretatului profesor Aurel P. Bota (Blaj)** s'a făcut Joița trecută. Erau de față — scrie „Unirea” — Escel. Sa mitropolitul Victor, membrii capitulari, profesorii dela școlile din Blaj, comitetul reuniunii femeilor, al cărui secretar a fost repositul, comitetul despărț. Blaj al Asociațiunii, numărul public din loc și jur, cari toți atât de mult îl prețuiau pe Bota. Cântările le-a executat prof. Papiu și corul elevilor preparandiali. Predica funebrală a rostit-o cu multă căldură și sentiment dl Ioan F. Negruțiu, scoțând în relief viața repausatului și fericind moartea celor drepti. Foarte adese cuvintele vorbitorului au stors lacrimi din ochii celor de față. După predică, corul clericilor, sub conducerea prof. I. Mureșianu a cântat atât de frumoasă, dar foarte duioasă cântare: „Plâng și mă tânguiesc”. Un murmur de suspine se ridica în jurul sicriului, acoperit de frumoase cununi, dintre cari se remarcă una cu fundă tricoloră, depusă de bunul său prieten Brut Hodoșiu, ca un omaj sentimentelor lui de cei mai înflăcărați și curat naționalism. Și apoi lungul cortegiu porni spre cimiter între duioasele sunete ale clopotelor și a cântărilor celor două coruri. La groapă elevul Cociș a rostit cu voce tremurândă un trist adio. Și în sfârșit tremurătoare a luminilor, în fluturarea negrelor flamure, între suspinele celor ce-l avură drag, sicriul se scobori în groapă, în vreme ce corul clericilor cânta lin poezia lui Eminescu: „Și când voi fi pământ, în liniștea serii săpați-mi un mormânt, la marginea mării...” Amândouă corurile, dar în special corul clericilor, a ridicat foarte mult această tristă ceremonie.

— **Demisia ministrului grecesc.** Cabinetul Rhalis a demisionat, deoarece-ce candidatul guvernului la prezidenția Camerei a rămas în minoritate.

— **Scumpirea aramii în Austria.** Tablele de aramă precum și arama metal s'au scumpit dela 17 Noemvrie încoace și prețul e încă în urcare.

Astfel tablele (arama laminată) costă 350 în loc de 250 de cor. la suta kilo.

— **Cărutul tutunului** la magazinele erariului are să se facă în Arad și B.-Ciaba din 2 Ianuarie până în 24 Februarie; în Bătaia și Zsombolya din 2 Ianuarie până în 9 Februarie; în Bectherecul-mare din 2—30 Ianuarie; în Segedin din 2—17 Febr.; în Făgăraș din 12—14 Febr. și în Murăș-Oșorheiu din 19—22 Febr.

— **Scăderea valorilor ruse.** În urma evenimentelor din Rusia, hârtiile de valoare au scăzut și continuă a scădea. Astfel renta rusească a scăzut cu 2 jumătate la sută. Valorile industriale dela 20—40 fr.

Din cauza acestei situații piețele financiare internaționale sunt alarmate.

— **La fondul de 20 bani** al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case de hală de vânzare s'au mai făcut următoarele dăruiri: Vasile Stan, prof. semin. și Anița Vidrighin, în loc de auanturi de căsătorie cor. 15—; George Filip, directorul „Minervei” (București) cor. 11-40; Iulia Baumgart 1-52 cor. gaspeții dela nunta măiestrului rotar Alexandru Damian cu doara Ana Chelemensiu, prin Ioan Pop. sodal lăcătuș 3 cor.; Irimie Răduț, notar din Racovița, din prilejul alegerii sale de notar în Avrig 4 cor.; Dr. Nicolae Bălan, prof. semin., 40 fl.; Miron Tătoiu, primar și soția sa Saffa (Bran) 2 cor.; Dr. Iuliu Moisil, directorul școlii de ceramică (Târgu Jiu) 1 cor.; dna Iosefina Diaconovich 40 bani; Vasile Fergete, paroh (Dăneș) 40 bani; Dr. Atanasia Marienescu, membru al academiei române 1 cor.; George Babeș, paroh (Sohodol) pentru s.n.e, soția sa Maria n. Plotogea și fiul lor Eugen, stud. în Brașov 1-20 cor.; Ilariu Plotogea, inv. (Tălmăcel) 20 bani; Ioan Banciu, paroh (Viștea sup.) 2 cor.; Ioan Silaghi, paroh (Idicea) din prilejul botezului fiului său Ioan Aurel 5 cor. și Victor Tordășianu 10 bani.

— **Scumpirea oglinzilor.** Se anunță din Pilsen, Boemia, că fabricanții de oglinzi s'au cartelat și au decis ca să urce prețul produselor lor. Vor fi scutite de scumpire oglinzile ce vor trece peste dimensiune 28—68 policari.

— **Atragem luarea aminte a cititorilor noștri** asupra anunțului Nagy Nepomuk Iános, măiestrul isteț care zilele acestea a făcut iconostasul și toate cele dinlăuntru în biserica rom.-catolică din Șilinghia. Lucrarea întregă e din stejar și e făcută spre mulțumirea capitoului rom.-catolic din Timișoara, care patronează zisa biserică.

— **S-a deschis prăvălia de coloniale** a lui Rudolf Baumann Arad, Piața Tököly în colțul străzii Lázár Vilmos. Un izvor bun de cumpărare recunoscut pentru fructele proaspete de tot felul apoi vin tea și rum.

Cerând sprijinul marelui publ. rămân cu deosebită stimă *Baumann Rudolf*.

Un răspuns.

Dsale dlui Iosif Dragilă și consoților săi în Prilipeț.

La scrisoarea d-voastră predată cu ocazia adun. popor. ținută în 12 l. c. în Bozovici am onoară a vă răspunde în următoarele:

După-ce am citit și studiat procesele întentate în contra d-voastră de autoritățile comunale pentru teritoriile ocupate și după-ce m'am convins și despre starea cărții funduarie, precum și despre conținutul contractelor, ce vi-le oferă comuna, sunt de părerea că d-voastră să aplanati pe cale painică aceste procese, adică să solviți comunelor taxa de rescumpărare stabilită în sumă destul de echitabilă.

Continuarea proceselor cu comunele pentru teritoriile ocupate după părerea mea ar fi un adevărat dezastru pentru toate cele 99 comune grănițarești.

Dreptul de proprietate a teritoarelor improcuate la cartea funduarie (grundbuch) să află intabulat pe comune, iar împrejurarea, că la catastro sunt induși respectivii indivizi ca posesori, înaintea legii nu va fi considerată de oare-ce cu anevoie se poate dovedi folosința de peste 30 ani, astfel judecătorii competente vor da dreptul comunelor care de fapt sunt introduse ca proprietari în cărțile funduare.

Prin aceste procese s'ar cauza spese de 500 de mii de coroane, de oare-ce precum sunt format, aproape în fiește care comună grănițarească să pun în incurgere câte 50—100 procese.

Presupunând însă, că în unele cazuri și putea dovedi folosința de peste 30 de ani și în aceste cazuri numai aceea s'ar ajunge, că acești acțiuni, a comunelor ar fi respinse din partea judecătorilor pe lângă sistarea speselor, în dreptul de proprietate nici în aceste cazuri și putea fi intabulat pe respectivii posesori, iar spesele de proces și în aceste cazuri s'ar arca la sumă cu mult mai mare decât cât este suma răscumpărare, care sumă pentru locurile de clasă primă este 80 cor. de jugăr, pentru cl. II. cor. și pentru cl. III. 12 cor.

Ce privește întrebarea d-voastră că de veți solvi taxa de răscumpărare și veți face contract cu măsura catastrală oare se va putea intabula dreptul de proprietate pe numele respectivului posesor, vă fac cunoscut că în conțeleg cu avocatul Dr. Vladone din Bozovici am studiat atât starea cărții funduarie cât și conținutul contractelor tipărite ce vi-le ofer comunele precum și schițele referitoare la acele ocupațiuni m'am convins pe deplin, că conform 4 și 5 d. acele contracte dreptul de proprietate ca tot siguranța se va intabula pe respectivii posesori.

În procesele desfipt pe 13 l. c. la judecătoria din Bozovici m'am prezentat și eu la pretractare și în deplină conțelegere cu respectivii inprocesuați am hotărât să se facă pace judecătorească în înțelesul ca respectivii posesori să procesuați să solvească taxa de rescumpărare iar comuna să fie deobligată ca în timp de zile să intabuleze dreptul de proprietate pe numele respectivilor posesori cari au ocupat teritoriile inprocesuate, iar cu executarea intabulării dreptului de proprietate în termenul desfipt s'ar credințat avocatul Dr. Vladone din Bozovici precum v'am comunicat și verbal în comuna Prilipeț, unde ați binevoit să ne eși întru întâmpinare.

Ar fi de dorit însă, ca ceilalți posesori de toate cele 99 comune grănițarești, cari asemenea au în posesiunea lor teritoriile ocupate și nemintabulate să nu aștepte inprocesuarea care este în preunată cu multe spese, ci în comună să încheie contractele după formularul tipărit, și să bğare de seamă ca numerii respectivelor pe cele (locuri) să se scrie corect în contract, și schița pentru cartea funduară să fie asemenea corectă și în deplină consonanță cu contractul.

Pentru înlesnirea lucrului și cruțarea speselor ar fi mai consult ca în fieștecare comună cam de-odată să se încheie contractele având respectivii posesori de față pe omul lor de încredere, iar în aceasta privință sus numitul avocat din Bozovici, care cunoaște perfect adevărata stare de lucruri să oferește, ca pe lângă o taxă foarte moderată este aplicat a interveni în scop afaceri de importanță atât pentru posesorii respectivi, cât și pentru comunele D-Voastre, oarece ar fi o adevărată nefericire pentru țreaga grăniță, ca pentru teritoriile ocupate se pună în incurgere o serie nesfârșită de procese prin cari eventual atât posesorii cât și comunele ar suferi daunele ireparabile.

Fraților! Vă mulțumesc și eu aceasta o ziune pentru încrederea ce o aveți față de mine și pentru pe ea frumoasele manifestațiuni de iubire frățească ce ați arătat într'un mod atât de impozant cu ocazia adunării poporale ținută în 12 l. c. în Bozovici. Insulețirea atât de frumoasă precum și ordinea exemplară ce au dovedit cei 8 mii de locuitori din grănița Banatului în cursul acestei adunări, mă îndreptățește să presupun, că D-Voastră și în viitor veți fi și voi nici ai bravilor D-Voastră părinți grănițari.

Să trăiți oa mulți ani fericiti și să conștănați a fi și de acum fi credincioși ai neamului, ai Patriei și ai înaltului Tron!

Vă salut și îmbrățișez cu toată dragostea inimii mele!

Dej, 2/15 Decemvrie 1905.

Dr. T. Mihailescu

Adunări poporale.

Curtici	Duminecă, 17 Decemvrie.
Luncșoara	„ 17 „
Bocșa-română	„ 17 „
Soborșin	„ 17 „

COLINDĂ.

Sede Doamne cine șede,
Colindăm noi Doamne;
Sede Doamne Petru 'n raif.
Colindăm noi Doamne;
Dară Petru ce lucrează?
Colindăm noi Doamne!*)
Tot cetește adeverește,
Cu dreapta 'n raif plinește.
Eată că veni vremea,
Veni soră de-alui Petru,
Dela poartă își grăi-ie:
Petre, Petre frate meu
Iubi mine 'n raif cu tine!
Iubesc soro bucuros,
Dar raiul nu te iubește
Dzeu nu te voiește,
Că tu soră până ai fost
Colo jos pe cel pământ,
Că tu soră că ți-ai fost
Crâsmăriță, liboriță,
Crâsmărița vinului,
Liborița grâului,
Dacă oameni ai îmbețat
Apă 'n vin că le-ai băgat
Măsurile le-ai stricat,
Loc în raif nu ți-ai cotate,
Și raiu nu te iubește
Dzeu nu te voiește.
Eată că veni vreme,
Veni frate de-alui Petru,
Dela poartă își grăi-ie:
Petre, Petre frate meu
Iubi mine 'n raif cu tine!
Iubesc frate bucuros,
Dar raiu nu te iubește
Dzeu nu te voiește,
Că tu frate cât ai fost
Colo jos pe cel pământ,
Că tu frate că ți-ai fost
Tâlhăraș mare 'n oraș,
Multe juguri ai săcat,
Ocoale ai sbiciulat,
Și văduve ai lăsat,
Loc în raif nu ți-ai cotate,
Și raiu nu te iubește
Dzeu nu te voiește.
Eată că veni vreme,
Veni taică de-alui Petru,
Dela poartă își grăi-ie:
Petre, Petre fiu al meu
Iubi mine 'n raif cu tine!
Iubesc taică bucuros,
Dar raiu nu te iubește
Dzeu nu te voiește,
Că tu taică cât ai fost
Colo jos pe cel pământ,
Cu tu taică că ți-ai fost
Birăuș mare în oraș,
Răvaș încrestatu-ți-ai,
Bani deplin luatu-ți-ai
Pe săraci i-ai asuprit
Pe găzdaci i-ai suferit,
Loc în raif nu ți-ai cotate,
Și raiu nu te iubește
Dzeu nu te voiește.
Eată că veni vreme,
Veni maică de-alui Petru,
Când la poartă apropie
Cruce mândră ce-și face,
Și din graif grăi-ie:
Petre, Petre fiu al meu
Iubi mine 'n raif cu tine!
Iubesc maică bucuros,
Că și raiu te iubește.
Dzeu te voiește,
Că tu maică cât ai fost
Colo jos pe cel pământ,
Că tu maică ai mănecat
Pela d'albe biserici
Cu mândre prescuri de grâu.
Cu făclii galbini de ciară
Acas' dac' ai înturnat
Pe ce-i flămânzi i-ai săturat,
Pe ce-i setoși i-ai adăpaț,

Pe cei goi i-ai îmbrăcat,
Loc în raif că ți-ai cotate,
Și raiu te iubește
Dzeu te voiește.

Culese de: *George M. Teaha.*

POEZII POPORALE.

Foae verde de cicoare
Maif fă Doamne vr'o schimbare
C'a crescut darea prea mare
Și când n'am bani să plătesc
C'ainemăru mă 'ntălnesc,
Ainemăru hainem-'mî strânge
Copiif, nevasta-'mî plânge,
Pent'un zlot dare rămasă
Imi ea tot ce am în casă
Și nevasta lacrimă varsă
Și numaif este dreptate
Doamne pe aceste sate
Ci-s pline de strămbătate.
Lucru, săracu de mine
Din zori, până sara vine
Lucru și mă chinuesc
Pânea să-mi agonisesc
Copilașii să-'mî hrănesc.
Lucru din zori până'n noapte
Nici de pâne, nici de sare
Nici de zi de sărbătoare
Copiif es dela școală,
Dar nu pot cu straița goală,
Că pânea care-am avut'o
Domniif toată mi-au vândut-o,
Și nimic nu mi-a rămas
Numaif lacrimă pe obraz.
Eu fac drumuri, poduri grele
Eu dau bani, când trec pe ele
Ear la oaste, când îi chiamă
Imi iau fecioru cătană,
Ca pe domniif să mi-î păzească
Grele legiif să ne croiască.
Grele legiif ei ne croiesc
Și de drepturi ne lipsesc
N'avem drept, n'avem dreptate,
Numaif neagră strămbătate.
Ear din dările, ce dăm
Noif nimic nu căpătăm.

Petru dela Cebza.

Bibliografie.

A apărut:

1. *Liturgia*, pentru cor. bărbătesc . . . Cor. 5.—
2. *Liturgia*, pentru cor. mixt . . . " 5.—
3. *Carte de Compunere* (Stilistică)
Cursul I. pentru cl. III. și
IV. elementare . . . " 0.50
4. *Carte de Compunere* (Stilistică)
Cursul II. pentru cl. V. și
VI. elementare . . . " 1.—

Aceste opuriif să pot procura dela autorul
Iuliu Birou învățător în Nagy-Tikvány, u. p.
Oravița-Kákova.

A apărut și se află de vânzare (prețul
50 filerif, plus porto 10 filerif) la administrația
ziarului «Tribuna» interesantul studiu:

„Die Bedeutung des Romänischen
Elementes im Völkerconcerte Europas
von Einem Patrioten“.

Broșura aceasta scrisă nemțește este
menită ca în cercurile înalte politice din
Austria și străinătate să facă cunoscuți pe
Români.

La administrația ziarului nostru »Tri-
buna« se află de vânzare *calendarul* »Po-
porului Român», prețul 40 fil. plus 10 fil.
porto.

La cerere trimitem momentan.

ECONOMIE.

Arad, 15 Dec.

Producțiunea agricolă în America de Nord.
Buletinul ministerului de agricultură, din Washing-
ton, publicat luna curentă, evaluează producți-
unea fermieră la 7,455.000.000 dolari adică cu
256.000.000 dolari mai mult decât în anul pre-
cedent 1904.

Recolta cea mai abondentă a fost porum-
bului, ce Wilson, secretarul de stat, o evaluează
la 2,700.000.000 busheli (un bushel 35—24 lit)
ce reprezintă o valoare de 1,216.000.000 dolari.

După porumb a reușit mai bine finul, în va-
loare 605.000.000 dolari.

Recolta bumbacului a fost de 575 dolari.
Recolta grâului a produs 684 milioane busheli,
în valoare de 525 milioane dolari.

Ovăs s'a recoltat 939 de milioane de bus-
heli, în valoare de 282 milioane de dolari.

În resumat, dela existența Americii de Nord
nu s'a constatat o producțiune atât de mare cât
în anul 1905.

POȘTA REDACȚII

Ioan Șandor, *Macea*. Răspuns la scrisoare
aif în numărul de azi al foii. Să fim cu răbdare și
dragoste unii față de alții.

În absența redactorului responsabil: *Petru E. Papp.*
Editor-proprietar: *George Nichiu.*

Singurul calendar purtativ românesc.

Micul Calendar pe anul 1906

de Jean Apolzan, tipograf.

Pe lângă partea calendaristică, literară și
foi pentru notițe cuprinde sub titlul „*Anutul no-
stru*” informațiuni și date exacte asupra tuturor
instituțiunilor noastre, ca biserici, școli, reuni-
uni de tot soiul, societăți financiare, etc. Prețul
unui exemplar legat în pânză, cu creion 70 fil,
legat mai simplu 40 filerif, plus porto postal
7 filerif. A se procura dela autor în *Sibiu* (N.-
Szeben).

APRECIERI DE FOI:

„*Telegraful Român*“ (Nr. 99): „... Bun
lucru a făcut dl *Apolzan* cu editarea acestui mic
călindar portativ, care are menire să impedece
pe Români de a mai purta prin buzunare calen-
dare potrivite străine. Și e bine și cu pricepere
compus „M. O.“, ales în ea privește datele refe-
ritoare la viața noastră publică...“

„*Revista economică*“ (Nr. 40): „... Peste
tot „*Micul Calendar*“ se prasintă atât ca întoc-
mire, cât și ca executare în condițiuni cât se
poate de satisfăcătoare și nu putem decât să-l
recomandăm cu toată căldura publicului româ-
nesc, ca un calendar de adevărată utilitate
practică...“

„*Libertatea*“ (Nr. 41): „*Micul Calendar*“ e
numele unui nou calendar, drăgălaș prin infă-
țișare și practic, ușor de purtat în buzunar...“

UN BĂIAT

din o casă bună, cu 2 clase
civile

se caută ca învățăcel

în tipografia noastră.

Să se adreseze la «Tribuna» în Arad.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad, — strada lemnului (Fa-utoza) — No. 1.
o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austro-ungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

În special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, stărmătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pinguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii micii și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinăriiilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparatură de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinstit
o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fiș, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întâmplată;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reevisite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, seacă, orz, cucuruz, ovăs, viș (vinea), plante industriale: cânopă, in, hluac, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 339.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul, grâul, seacă, ovézul și toată economia!

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, ARAD.

Anul întemeierii 1887. @ @ @

Capital de fond. Cor. 1.200.000.

Depuneri Cor. 5.000.000.

Fond de rezervă Cor. 800.000.

Primește *depuneri spre fructificare* și *dă* deponenților $4\frac{1}{2}\%$ interese netto după depuneri pe timp mai îndelungat, iar după depuneri de durată mai scurtă de *trei luni dă* 4% . Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 Cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere.

Depuneri și ridicări se pot face pe calea postală și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6% — 8% interese.

Tot asemenea acordă și *credite hipotecare și de lombard* în modul cel mai culant.

Diracțiunea Institutului.